

Om det heliga dopet

- C-O Rosenius –

Det finns många kristna, som i all sin tid icke haft någon tröst eller glädje av sitt dop, som icke ens veta, om dopet innebär någon tröst. Man kunde tycka, att alla kristna skulle vara väl undervisade om det heliga dopet, och likväl upptäcker man, att många äro nästan alldeles okunniga därom. För att icke tala om den grova, blinda hopen, vilken anser all nyfödelse vara undangjord med döpelsen, så att de därför icke vilja höra något om bättring och omvändelse, så finnas ock många allvarliga kristna, vilka anse dopet vara en förfluten sak, som icke mer behöver påtänkas, anse dopet icke vara något »praktiskt» ämne, d. ä» något, som nu kan övas eller sysselsätta människan, då sanna förhållandet likväl *är*, att ännu ingen kunnat nog förstå, betrakta och ihågkomma sitt dop, dess värde, dess skatter och rikedomar, icke heller nog öva sig i dess verk.

För att få något rätt förstånd om dopet, fordras i synnerhet och framför allt att icke betrakta det blott med utvärtes ögon eller efter dess yttre anseende, utan betrakta det efter *Guds ord*. Här är hemligheten, varför man ser det så olika! Detta är förhållandet med alla Guds verk. Om man skådar *Kristus på korset* blott efter den yttre skepnaden, ser man där endast en usel och fördömd människa; men betraktar man honom efter skrifterna, så ser man där Guds krafts och Guds visdoms allra största underverk, i vilket ock änglarna åstunda att skåda in; man ser där höjden av all Guds nåd och Guds stränghet – man ser där all vår salighet. Om man betraktar en *kristen* blott efter det yttre, ser man endast en usel syndare, en eländig, fattig, syndig människa; men betraktar man honom efter ordet och hans fördolda rättfärdighet och skönhet i Kristus, så ser man en så härlig person, att man skulle, såsom Basilius säger, »stiga upp och buga sig blott för hans skugga» – att man skulle med stor förundran utropa: »Gode Gud, kunna ock så sköna änglar finnas på, jorden?» Om en fattig torparens barn betrakta sin fader och moder blott efter det yttre anseendet, så se de endast en grov karl och en enkel kvinna, för vilka de icke kunna hysa någon vördnad; men betrakta de dem efter *fjärde budet*, då, se de icke endast den enkla karlen och kvinnan utan de se personer, som äro beklädda med gudomlig fullmakt till anspråk på sina barns största vördnad och lydnad. På detta sätt är det ock med dopet. Skådar man det blott efter den yttre skepnaden, då ser man där blott vatten eller en tom och barnslig ceremoni, varpå en tänkande människa kan förarga sig; men betraktar man det efter de Guds ord, med vilka Kristus själv förordnade och instiftade döpelsen, de ord, vilka han, vilkens namn är Hög och Stor, den Evige och Helige, förbundet med detta vatten, så ser man där ett nåderikt livets vatten, ett himmelskt frälsnings- och hälsovatten, ett bad till ny födelse i den helige Ande, ja, ett bad till evigt liv. Detta skola vi undersöka.

Vilka är då de ord, som säga oss dopets vikt och värde, de ord, med vilka detta vatten är förbundet? Ut i Matt. 28: 16-20 och i Mark. 16: 16 läsa vi, att när tiden var kommen, att Herren Jesus skulle fara upp från jorden till sin Fader, sammankallade han sin församling på ett berg i Galileen; och när de nu hade kommit tillhoppa, steg han fram i allas deras åsyn, talade till dem och sade:

»Mig är given all makt i himmelen och på jorden, gå fördenskull ut, och gör alla folk till lärjungar, döpande dem till Faderns och Sonens och den helige Andes namn.»

»Den som tror och blir döpt, han skall varda frälst; men den som icke tror, han skall varda fördömd.»

Av dessa ord hava vi förnämligast trenne huvudlärdomar om dopet» Först lära vi här, att dopet »icke är av människor», icke är något mänskligt påfund, utan har ett gudomligt ursprung, är en förordning och stiftelse av honom, åt vilken var given *all makt i himmelen och på jorden* — en stiftelse och förordning, som skulle gälla för *alla* folk — en stiftelse, som är gjord och besegrad i den treenige Gudens, Faderns, Sonens och den helige Andes namn. Redan härav kunna vi räkna ut, att dopet måste vara av någon synnerlig vikt och betydenhet. Ty (såsom Luther säger) när Gud stiftar och bjuder något, måste det säkert vara kostligt och nyttigt och icke någon ringa ting, om det än till det utvärtes anseendet vore ringare än ett halmstrå — mycket mer, när han stiftar något, som skall gälla för *alla* folk, för *hela världen*, och så uttryckligt förklarar, att det skedde i *Faderns, Sonens och den Helige Andes namn*. Till yttermera bevis på denna stiftelses höghet, vikt och värde har don store Herren också själv tagit dopet, varvid himmelen öppnade sig, Anden i duvoliknelse sänkte sig ned på honom och Faderns röst hördes: »Denne är min älskade Son, i vilken jag har ett gott behag.» Sannerligen, dopet måste vara av något högt värde!

För det andra märka vi av de anförda orden, att dopet skulle åtfölja evangelii predikan, såsom Guds andra nådemedel att verka tro och ny födelse. *Gör alla folk till lärjungar*, sade Jesus, *döpande dem m.m, lärande dem*. Den kärleksrike Herren förutsåg och kände vår stora jämmer och uselhet, vår stora »senhjärtenhet» att

tro, nämligen att, när evangelium förkunnar, att Gud i Kristus försonade världen med sig själv, att synden är avplanad, Guds rättfärdiga krav tillfredsställt, skiljemuren borttagen och ovänskapen upphävd, och att var och en, som tror på Kristus, skall vara delaktig härav, icke skall förgås, utan hava evigt liv; så fastna våra klentrogna hjärtan vid allehanda skrupler eller betänkligheter och förnämligast denna: Ja, detta är allt ljuvligt och hugneligt att höra; men huru skall jag veta, att det ock tillhör *mig*? *Jag* vill väl tro på Kristus och hava del i hans förtjänst; men ack, om jag visste, att jag också verkligen *blivit* delaktig av densamma! Om jag visste, *när*, *varest* och huru jag blev det! Ack, om Gud hade velat tilldela mig sin nåd på något visst märkbart sätt, genom någon viss yttre och synlig handling, så att jag kunde veta, *när* och *varest* jag undfick den o. s. v.

Och se, även denna vår svaghet och suckan, detta vårt behov har den nådige Herren gått till mötes! Just så har han menat det med dopet; där har han givit oss en yttre handling, varuti han på en gång och på ett synligt sätt i sin församling överantvadar åt den *enskilde*, vad evangelium förkunnar och utbjuder åt *alla*, på det vi skola *veta*, att vi fått och emottagit den stora skatten — *veta, när, varest och huru vi emottaga den*» Därför har han genom de anförda orden sammanbundit frälsningen med ett synligt och jordiskt ting, vattnet» Han hade kunnat sammanknyta frälsningen med något annat ting, och verkan hade varit densamma; huvudsaken var blott, att det var ett synligt, ett jordiskt, korteligen, ett med de yttre sinnena fattligt ting, vid vilket de osynliga nådeskattna voro fästade.

Frågas nu vidare, *vilka* nådeskattna Herren fästade vid dopet, *vad* och *huru mycket* vi där undfå, så är detta det tredje vi lära av dessa Kristi ord. Det heter nämligen intet mindre än, kort sagt: *att varda frälst. Den där tror och blir döpt, han skall varda frälst*» Att *varda frälst* åter betyder och innebär att befrias ifrån alla sina synder, ifrån dödens och djävulens våld och däremot insättas uti det eviga livets oändliga arv och hävor; att igen och på en gång återfå all den nåd, det barnaskap hos Gud, den ära och härlighet, vartill vi uti skapelsen voro ämnade, och varifrån vi hade fallit genom synden, men vartill Kristus förvärvade oss rättighet med allt sitt görande och lidande, ja, med sin död och uppståndelse» O, makalösa kärleksråd! Allt detta ville Kristus genom de anförda orden sammanbinda med och likasom nedlägga uti döpelsens vatten, för att sålunda med ett synligt tecken i sin församling kunna utmärka den enskilde ägaren av all denna nåd och därmedelst äntligen förmå oss till att omfatta hans stora, men andliga och osynliga gåva och taga tröst åt oss.

Döpelsens vatten, så ringa det än synes för utvärtes ögon, är likväl ett övermåttan rikt och dyrbart vatten» Det förhåller sig härmed, liksom om en stor egendomsherre sade om en ringa guldring: »Vilken som får och emottager denna ring, den skall äga mig själv och all min egendom.» Då vore den ringen, om ock i sig själv blott av några få kronors värde, likväl nu en underbart dyr ring; ty den innebure icke blott sitt eget värde av några kronor, utan nu vore hela den personen, som gjorde löftet, jämte alla hans stora ägodelar, inneslutna i värdet av denna ring. Och varför så? Jo, endast för det löftesord, som var fäst vid denna ring, nämligen att den, som finge och anammade den, skulle få äga allt detta. Så är det ock med dopet: utan Guds ord är det blott vatten och av intet värde, men genom det löftesord, Kristus fästade vid detta vatten, är det ett sakrament, vari all nåd och frälsning äro nedlagda; såsom ock Paulus förklarar döpelsen i Ef. 5: 26, där han talar om, huru Kristus berett sin brud för sig, nämligen: *Han har renat henne i vattnets bad genom ordet*. Märk: *i vattnets bad*, men *genom ordet*. Så läsa vi ock i Luthers lilla katekes: »Vattnet verkar det visserligen icke, utan Guds ord, som är med och när vattnet» m. m.

Det är lärorikt att betrakta, huru Gud ofta brukat detta sätt, nämligen att vid jordiska och synliga ting och tecken knyta osynliga och himmelska nådegåvor, knyta någon övernaturlig, någon gudomlig hjälp och frälsning, som han velat bevisa sitt folk. Det svaga, sinnliga, klentrogna människohjärtat har alltid behövt sådant. Vi hava härpå många exempel i gamla testamentet — exempel, som också just förebilda vår frälsning genom Kristus. När Israels barn skulle skonans för mordängeln svärd, så skedde det genom det synliga tecknet, att dörrträden skulle bestrykas med påskalamets blod (2 Mos. 12). Och när de i öknen voro bitna av de brännande ormarna, så skulle de frälsas från döderna genom åskådande av den upphöjda kopparormen — om vilket räddningstecken uttryckligen står i Vish. 17: 7, 8, 12: »De, som vände sig till detsamma tecknet, blev helbrädda, icke genom det, som de skådade, utan genom dig, som är allas Frälsare. — Ty varken örter eller plåster helade dem, utan ditt ord, Herre, som alla helar» — Uti 2 Kon. 5 hava vi en träffande förebild till dopet, samt huru vårt förnuft förhåller sig däremot. När den syriske hövitsmannen Naaman kom till profeten Flisa, för att söka rening och bot för sin spetälska, så fick han icke ens se profeten, utan erhöi endast genom en tjänare profetens tillsägelse: »Två dig sju gånger i Jordan, så skall du varda ren.» Då blev Naaman vred och ville resa sin väg, därför att profeten icke själv kom och brukade några högtidliga ceremonier, utan endast skickade en tjänare med ett så simpelt bud. »Jag trodde, att han skulle komma ut till mig», sade han, »och gå fram och

åkalla Herrens sin Guds namn och föra sin hand till stället och så taga spetälskan bort». Vidare började han se på själva vattnet och dess beskaffenhet och sade: »Äro icke strömmarna Abana och Farpar vid Damaskus bättre än alla vatten i Israel? Kan jag då icke två mig i dem?» — och ville alltså fara sin väg. Men när han äntligen lät förmå sig att på profetens ord nedstiga i Jordan, blev han ock genast alldeles frisk och ren, enligt tillsägelsen. Och varför det? Visserligen icke för någon egenskap hos Jordans vatten, utan endast för det därvid fästade löftesordet: »Två dig, så skall du varda ren.»

Se nu här en bild av dopet — och av oss» Först se vi blott en ringa ordets tjänare förrätta dopet, och det med så enkla, så oansenliga åtbörder. Om vi dock såg Gud själv med himmelsk högtidlighet döpa och hörde honom själv tillsäga oss frälsning, då skulle vi tro, då vore det av vikt och värde, men nu är det en så gammal och långväga tillsägelse, nu se vi ingenting synnerligt för ögonen. För det andra stirra vi på själva vattnet och tänka: Äro då icke t. ex. mina ångerfulla tårars vatten bättre att därmed avtvå synden, än detta, som är taget blott ur brunnen och gjutes på kroppen? Och om vi så fortfara att blott se på vattnet och förgäta tillsägelsens ord, så bliva vi lättsinniga föraktare av dopet och Kristus och förbliva i vår syndaspetälska. Men kunna vi däremot i tron se på ordet, på Kristi tillsägelse om detta vatten, då skall det ske oss alldeles efter orden, så att vi också bliva rena och frälsta. Ty det är ju likväl icke en dröm eller dikt, utan det är ju en evig, gudomlig sanning. Han kan ju icke ljuga, han, som sade: *Den som tror och blir döpt, han skall varda frälst*. När denne Herre säger ett ord, så gäller det tusende gånger mera, än alla våra tycken och tankar» Låtom oss därför utan ringaste sidoblickar hålla ögonen hårt fästade endast vid Herrens ord; ty här är likväl ingenting i hela världen visst och pålitligt mer än detta.

Men då — O, om vi vaknade till besinning — om det bleve oss givet att en gång se, vad den trofaste Herren gjort och givit oss i dopet och ordet, så skulle vi väl bliva så vissa och glada, att vi icke kunde leva för alltför stor fröjds skull. Ty låtom oss betrakta, vad Kristi ord innebära. Han säger icke: Den som tror och blir döpt, han kan varda frälst, han *torde* varda det, utan han säger bestämt: »Han *skall* varda frälst», han *kan* icke, får icke förgås; han skall åtnjuta allt vad jag förvärvat med min lydnad och mitt lidande, min död och min uppståndelse; han skall i mig hava en evig nåd hos Fadern, alla hans synder skola varda nedsänkta i havets djup, så att de aldrig mer skola påtänkas; och fastän han ännu i detta livet till sin stora bedrövelse och förödmjukelse måste bära det onda köttet, som strider emot anden och är en outtömlig källa till synd och sorg, ja, som också under vandringen ofta lär överrumpla honom, så skall likväl ingen synd tillräknas honom till fördömmelse, emedan han är klädd i min rättfärdighet, vilken skall helt väl bestå för Faderns ögon. Genom denna nåd skall han hava tröst och ett gott samvete; Anden skall ock genom tron bo uti hans hjärta, dagligen renande och helgande hans håg och sinne, kvävande och dödande den kvarboende synden — till dess han äntligen, trött av vandringen, i tron på mig insomnar och då fullkomligt frigjord från allt inneboende och omgivande ont, hos mig njuter den eviga glädjen. Allt detta skall i *Faderns, Sonens och den helige Andes* namn tillförsäkras åt var och en, som tror och blir döpt.

Här återstår ännu en fråga i ämnet, som kanske är den svåraste att förstå, nämligen: »Vad har man för nytta av dopet, sedan man en gång har brutit döpelseförbundet och lupit bort från Gud? Och vem har icke gjort det?» Såsom ett svar på denna fråga, märk följande: Aposteln Petrus säger i 1 Ef. 3: 20, 21, att när Noas hus mitt i syndaflo den frälstes genom arken och genom vattnet, som bar densamma, då däremot den gamla obotfärdiga världen i samma vatten fördränktes och dödades, så var detta en förebild till dopet. Ty på orden, att »i arken åtta själar blevo frälsta genom vattnet», följer: »vilket ock nu i en motbild, dopet, frälser eder — icke såsom ett avläggande av köttets orenhet, utan såsom ett gott samvetes förpliktelse till Gud — genom Jesu Kristi uppståndelse».

Betrakta nu denna förebild. Om någon av Noas hus hade fallit ur arken, hade fallit ned i syndaflo dens vatten, icke hade arken därför gått sönder eller sjunkit. Visserligen hade den, som fallit ur arken, varit förlorad, om han stannat kvar i vattnet; men om han åter tagit fast uti arken och kommit dit upp igen, skulle samma ark åter hava frälst honom; ty, såsom sagt är, arken gick icke sönder genom hans fall därur. På detta sätt är det ock med dopet; såsom Luther så märkligt talar härom uti sin förklaring över orden i etthundrasjuttonde psalmen: »Hans nåd är väldig över oss och Herrens sanning varar i evighet», nämligen sålunda: »Fastän vi falla, så faller icke nåden; icke heller behöva vi söka ett nytt nåderike, utan samma nåd står ännu öppen och väntar på mig, när jag vill komma igen.

Detta skepp sönderbrytes icke, döpelsen upphör icke, och nåderiket faller icke över ända, utan varar över oss i evighet. Faller jag ur skeppet, välan! så stiger jag dit in igen; vänder jag mig från dopet, så vänder jag om igen; far jag vilse ifrån nåderiket, välan! så kommer jag dit in igen. Dop, skepp och nåd vara i evighet, falla och

förändras icke genom mitt fall och min ostadighet; i annan händelse måste ock Gud själv förändras, som bar lovat, att sådan nåd skall evinnerligen fast bliva.» Så långt Luther. Härom säger ock Paulus: »Äro vi trolösa, så förbliver han trofast, ty han kan icke förneka sig själv» (2 Tim. 2: 13). Eller: »Icke skall väl vår otro göra Guds trohet om intet/ Bort det!» (Rom. 3: 3). »Ty Guds nådegåvor och kallelse äro sådana, att han icke ångrar dem» (Rom. 11: 29).

Se här en annan bild av dopet och dess oföränderligt gällande kraft:

Det var en rik man, vilken, så snart något av hans barn kom till världen, genast gjorde ett särskilt testamente till barnet, varmedelst en viss del av hans ofantliga egendom tillförsäkrades detsamma. Testamentet, gillat och stadfäst vid domstol, blev nu i några tillkallade vittnens närvaro med en viss högtidlighet lagt i barnets händer och sedan förvarat för dess räkning» Han hade tvenne söner, vilka på detta sätt fingo var sitt testamente och således redan i denna tidiga ålder voro ägare av stora hemman och rikedomar. Men vad hände/ Jo, det blev krig i landet. Fadern blev dödad i kriget, och modern med de tvenne barnen bortrövade och bortförda i slaveri till fiendens land. Nu blev också modern död; och sedan gick barnen omkring i största fattigdom och elände, trasiga, smutsiga, hungriga.

Deras fädernesland och fädernearv, deras testamenten och egendomar voro väl icke intagna av fienden, utan i gott förvar i hemlandet; men de arma barnen visste icke av dessa sina rikedomar, ty de voro bortförda i en så späd ålder — de hade således intet gott därav. Men nu började deras förmyndare i hemlandet, vilka ock voro vittnen till deras testamenten? att genom allmänna tidningar kungöra, det barnen N. N. hade i sitt fädernesland egendomar och testamenten; om de blott ville komma åter, så vore de ägare av stora rikedomar. Ja, då deras vistelseort blev känd, skrevs ock enskilda brev till dem, varuti även bevitnade avskrifter av deras testamenten tillsändes dem. Så länge de icke trodde, utan menade, att man endast ville locka dem ifrån deras fria, kringdrivande liv, vilket genom en olycklig vana hade blivit dem icke blott drägligt, utan kärt — ty de arma barnen kände intet annat liv, minnet av deras första lyckliga barndomshem var utplånat — så länge de icke trodde, utan blevo borta, förblev de ock i sin uselhet, fattigdom och förnedring.

Det var ömkligt att skåda dem. Den, som kände dem och visste deras omständigheter, kunde icke gå förbi dem, utan att stanna och se på dem, ja, med innerlig medömkan betrakta dem och säga: Se på dessa fattiga ynglingar, se, huru usla och utarmade de se ut, och likväl äro de ägare av miljoner, de äro nämligen arvingar till den stora egendomen N. N. i deras hemland, de hava oryggliga testamenten på densamma. O, huru gott de kunde hava det, om de blott ville återvända till sitt fädernesland! — Och se, då de arma barnen efter mycken nöd. äntligen trodde och återvände till sitt land, fann de ock verkligen allt enligt tidningarnas innehåll, fann, att deras testamenten ännu ägde sin fulla kraft, och att de hade hus och gårdar, tjänare och ägodelar tillfyllest, voro nu rika och höga herrar.

Se, detta var väl en bild; men själva saken? som härmed betecknas, är ingen bild, utan en stor, salig och härlig verklighet ännu i dag; ty just på detta sätt är det med dopet. Huvudlärdomen är, att ingen behöver söka en ny nåd, utan blott komma igen och emottaga den nåd, som redan blivit honom given. Blir du borta, så är du borta — »och det vart stor hungersnöd i det landet» — så att du icke ens får fylla din buk med svinadrav (Luk. 15), men ack, om du visste, huru rik du är! Om du visste, att du är herre till den stora egendomen, som din Frälsare så dyrt köpt dig och redan i dina första dagar med evigt oföränderligt gåvobrev skänkte och tillförsäkrade dig! Du behöver icke söka någon ny nåd. Och du, bedrövade kristen, du är tilläventyrs fallen, du har blivit främmande för din Gud, du är olycklig och förstörd; men gläds i all din bedrövelse, dopet, nåden, arvet, testamentet, dessa äro icke förstörda, förfallna, skadan kan botas, samma stund du tror, är du åter i ditt rike, i din Faders armar. Och vidare: när du ser en ogudaktig, otrogen, fattig och usel syndare, då ser du dessa beskrivna tiggarbarn i främmande land, underrätta dem då om deras stora arv och testamenten, säg dem, vad de genom Kristi död och sitt dop hava; kan du förmå någon att återvända, så har du frälst en själ ifrån döden (Jak. 5: 19, 20).

Men den som icke tror, han skall varda fördömd.» Den som blir borta, aldrig vill besinna sig, aldrig göra bättring, aldrig återvända till fadershuset och anamma nåd, utan vill förbliva i världen och synden, försvara och hylla sitt väsende, han kan omöjligt bliva frälst, han skall bliva fördömd. Men icke hade han behövt bliva det — han var både återlöst och döpt.

När nu dopet, såsom vi funnit, är den *frälsningsark*, som icke går sönder, fastän någon faller av därifrån, den stadfästade och bevitnade *testamentshandling*, som hos Gud äger sin kraft, även när arvingen irrar borta i främmande land, så att han blott behöver återkomma och taga i besittning de rikedomar, som en gång för alla

äro honom givna; mycket mer bör det då trösta en troende emot alla hans vardagliga skröpligheter, synder och förseelser, ja, i all påkommande nöd och anfäktning, att han kan besinna sig och ihågkomma: Du är likväl döpt, icke till dig själv och din egen rättfärdighet, utan till Kristus och hans rättfärdighet; skall du bestå för Gud i din egen rättfärdighet, så hade du icke bort vara döpt till Kristus. Ty, I så många som haven blivit döpta till Kristus, haven iklätt eder Kristus (Gal. 3: 27). En sådan får icke mer komma i egna kläder för Gud. Men är han iklädd Kristus, o, då måste han ock hava både en *härlig*, en *tillräcklig*, en *fullkomlig* rättfärdighet, som helt väl består för Guds ögon, och även en *evig* och *oförminsklig* rättfärdighet, efter den icke är i oss, utan i Kristus själv. Ja, en härlig, tillräcklig och fullkomlig rättfärdighet!

O, att blott våra ögon öppnades! Paulus säger i Ef. 5: 26, 27 om Kristus och hans brud, församlingen, att han har renat henne i vattnets bad genom ordet — och icke blott ren för Guds ögon, utan en brud, som är härlig, icke havande fläck eller skrynka», såsom orden uttryckligen lyda i v. 27. Härom har Luther fått nåd att tala kostliga ord över etthundraadertonde psalmen, där han säger: »Vi skola veta, att vi, såsom Adams barn, väl alla för våra personer äro fördömliga syndare och hava varken rättfärdighet eller helighet. Men då vi äro döpta till Kristus, så äro vi ock rättfärdiga och heliga i honom; ty han har tagit våra synder ifrån oss och av nåd prytt och beklätt oss med sin helighet. Den som blyges vid att bekänna och berömma sig av att han är helig och rättfärdig, utan i stället städse klagar, att han är en arm syndare, han bär sig så åt, som ville han säga: Jag tror icke, att Kristus har dött för mig, icke heller att jag är döpt och att Kristi blod har renat mig eller kan göra mig ren; jag tror icke något enda ord vara sant i skriftens vittnesbörd om Kristus. Men vilken turk eller jude är väl så grov, att han skulle tänka och tala så?!»
Stanna och tänk på dessa ord, käre läsare!

Det är sant, rådfråga vi här förnuftet, tycket, känslan, ögonen, visst måste detta bliva oss den största galenskap och förargelse, att vi skola vara rena, rättfärdiga och täcka för Guds ögon, på samma gång vi i oss själva verkligen äro syndiga, orena, anfäktade och bedrövade — vara rena och heliga för Guds ögon blott genom Kristus, dopet och tron! »Nej, nej, omöjligt! jag *är* icke ren, jag är stinkande oren!» Så skall det heta. Och fastän vi tusende gånger hava i Guds evangelium sett och förstått, att Gud beslutit sitt arma fallna släktes frälsning och salighet på denna underliga väg, nämligen att han låter sin egen älsklige Son företråda vårt ställe, göra och lida vad vi bort göra och lida, samt att vi i dopet skulle emottaga och iklädas allt detta så alldeles, att vi heta »iklädda Kristus» (Gal. 3: 27), och för Gud anses, såsom hade vi själva gjort, lidit och varit vad Kristus för oss gjort, led och var; och fastän vi hundrade gånger i hjärtat erfarit Andens besegling därpå, att vi hava sådant — så sitter likväl den smittan kvar i hjärtat, att vi ändå oupphörligen vilja se på oss själva och stå i egna kläder för Gud och hålla oss för så rena eller orena för Gud, som vi äro det i oss själva; och så snart vi själva äro mer andliga, gudfruktiga, fromma, då tro vi, då tycka vi oss vara rena och behagliga för Gud; men så snart det brister i denna vår fromhet, gudaktighet, andlighet, då äro vi för Gud orena, oheliga, vederstyggliga. Ja, detta sitter outplånligt i den mänskliga naturen; förnuftet kan icke stiga högre, än till betraktande av den egna, den mänskliga rättfärdigheten. Därför är det högst av nöden, att vi städse djupt och strängt hålla ögonen fästade vid Guds ord härom, så vida vi skola behålla någon gnista tro i hjärtat, något medvetande av denna osynliga, obegripliga renhet, som vi hava i Kristus Jesus.

Betrakta t. ex. Joh. 13: 10, 11. De ord, Jesus sade till lärjungarna: »Den, som har badat, behöver icke mer än två fötterna; utan han är hel och hållen ren; och I ären rena, dock icke alla. Ty han visste, vem som skulle förråda honom»; därför sade han: I ären icke alla rena. Den som har badat, han är hel och hållen ren, och I ären rena etc. — dessa ord hava vanligen blivit förstådda om *dopet*; andra åter förstå därmed tvagningen genom *tron* i Lammets blod (Uppb. 7: 14, men saken är densamma. Ty tvagningen i Lammets blod sker hos oss först i dopet, sker alltid både genom dopet och tron; liksom ätandet av Kristi lekamen sker både i sakramentet och utom detsamma genom tron (Joh. 6). Allt nog, här talas om en andlig tvagning, en andlig renhet, efter han säger: »Dock icke alla; ty han visste, vem som skulle förråda honom»; Judas var den enda av lärjungarna, som icke var ren. Allt detta blev ännu tydligare, då Jesus åter samma afton sade: »Nu ären I rena för det ords skull, som jag har talat till eder» (kap. 15: 3). Detta tyder på *tron*, som omfattar hans ord; ty utan tron blir ingen ren genom ordet; och denna tro, med allt vad som åtföljer densamma, fattades Judas.

Men vi skulle nu betrakta Kristi ord. Han säger: »Den som har badat, han är hel och hållen ren», och »I ären rena», och detta säger *han*, som med sina allseende ögon på en gång genomskådade all den hos sina lärjungar kvarboende skröplighet, som han så ofta fick bestraffa; och det säger han till *samma lärjungar*, som samma afton så jämmerligen försyndade sig, och vilkas svagheter och syndafall för aftonen han själv samma stund förutsade dem och således väl visste av. Men se nu här, att för Guds ögon står en annan renhet än vår usla

inneboende; se här och märk en gång, vad den »tillräknade» renheten är, vad »Kristi rättfärdighet», trons rättfärdighet vill säga, den »Guds rättfärdighet, som *utan lag blivit uppenbarad* (Rom. 3: 21). Se här, att denna rättfärdighet och renhet, ehuru den för oss är osynlig, likväl icke är någon dröm och inbillning, icke blott ord och förespeglingar, utan är för Guds ögon en stor verklighet och sanning. *Kristus* som sist skall döma på den yttersta dagen, han ser renhet där, varest alla människor se idel orenhet; han säger till de skröpliga lärjungarna: Ni är rena — Ni, Ni, som stån här inför mig — Ni är alldeles rena — och var och en, som har badat, som tror och blir döpt, han är alldeles ren för Guds ögon, i Guds dom — fastän »fötterna» (d. ä. »vandringen», vår nedre, vår jordiska rättfärdighet) ofta orenas och behöva sin särskilda tvagning, böra under daglig ånger och tro förbättras.

Men se och märk, att oaktat all denna ofullkomlighet och brist Kristus likväl säger, att de äro »rena»; lär då, ännu en gång sagt, lär då någonsin förstå, att här är något allvar med Kristi försoning och tillräknandet av hans rättfärdighet; att det icke är för Guds ögon ett sådant intet, ett sådant damm och skuggverk, som det är för våra blinda förnuftsögon; lär, att det är sant, vad aposteln (Ef. 5) säger om Kristus och församlingen, nämligen icke blott att han »renat henne i vattnets bad genom ordet», utan ock gjort henne till en brud, som är härlig, icke havande fläck eller skrynka eller annat sådant v. 27; ja, att det är rätt, vad Luther sade, att »den som icke vill bekänna, att han är helig och rättfärdig, utan i stället städse klagar, att han är en arm syndare, han bär sig åt, som ville han säga: Jag tror icke, att Kristus har dött för mig, icke heller att jag är döpt, eller att Kristi blod har renat mig, eller kan göra mig ren; jag tror icke något enda ord vara sant i skriftens vittnesbörd om Kristus.»

Ty Kristus har ju sannerligen med sitt blod borttagit allas våra synder; och icke det allenast, utan, sedan han först med sitt blodiga lidande borttagit syndaskulden och straffet, har han ock förvärvat och skänkt oss sin egen fullkomliga rättfärdighet, samt äntligen i dopet påklätt oss hela denna frälsningsskrud. Han har gjort oss icke allenast syndfria, utan ock rättfärdiga och heliga inför Gud; i stället för synden har han satt rättfärdigheten, på det vi måtte inför Gud vara, icke blott fria från synd, utan ock rättfärdiga, vilket är en ännu högre grad i saligheten. Detta, nämligen att Kristus med sin blodiga dräkt förvärvat oss rättfärdighetens vita kläder, är på många ställen i skriften härligt avmålade. I Uppb. 19: 11-14 avmålas Guds Son såsom den där sitter på en vit häst och har på sig »en mantel, doppad i blod». Men han har också härskaror efter sig; och dessa ryttare som med sin fältherre draga genom jämmerdalen i varjehanda strider och bedrävelser, de sitta också på vita hästar, men deras klädnad är icke röd, utan de äro klädda i vita kläder — »i vitt och rent fint linne»; och i v. 8 heter det: »Ty linnet är de heligas rättfärdighet», vilken de hava erhållit genom tvagningen i sin härförare, Jesu Kristi blod, kap. 7: 14.

Se, sådant hava de första kristna förstått och trott och på varjehanda sätt betygat. Så t. ex. plögade man fordom kläda de nydöpta uti vita kläder för att därmed beteckna, att deras själar voro för Gud, helt rena och skinande; varom Lactantius skriver: »*Fulgentes ammas vestis quoque candida signat*»; d. ä. en vit klädnad betecknar ock de glänsande själarna (eller själarnas renhet och härlighet). Märk ett sådant namn: »de glänsande själarna». Men när de gamle vidare av Guds ord fann, att Gud också hade ett stort välbehag, en fögnad och lust i dessa sina rena och beprydda barn, betecknade de även detta därmed, att de smorde dem med en kostbar balsam och välluktande olja, såsom Dionysius Areopagita berättar. Och sannerligen, de som äro med Guds Sons blod uti dopet så renade och beprydda, att Kristus själv kallar dem »alldeles rena», att skriften målar dem såsom »klädda i vitt, glänsande linne», och ofta kallar dem »heliga» och »härliga», visst måste de äga det allra högsta välbehag för Gud, som dessutom i sig själv är full av brinnande kärlek. O, huru härliga vittnesbörd vi hava härom i skriften! Herren säger själv i Ps. 16: 3: »De heliga här på jorden, de äro de härliga, till vilka jag har allt mitt behag.» Här säger Herren tvenne kostliga ting: först att de äro »heliga» och »härliga», ståtliga, skönt klädda; och för det andra uppenbarar han, att han också har något behag, någon lust och förnöjelse i dem, men icke blott *något*, utan *stort* behag, sägande: »Till dem har jag *allt* mitt behag.» O, underbara nåd! O, djupa hemlighet!

I Hes. 16 talar Herren, skönt och utförligt, om bruden, beskriver hennes härkomst, upptagande, rening, prydnad och dejlighet. Först säger han, huru han fann henne liggande i sitt blod och sade till henne: »Du skall leva!» Sedan följer: »Jag tvådde dig med vatten och jag sköljde ditt blod av dig och jag smorde dig med olja och jag klädde dig i stickat tyg och satte på dig skor av tahasskinn och jag omlindade dig med finaste linne och betäckte dig med siden och jag smyckade dig med smycken.» — — »Du vart smyckad med guld och silver, och din klädnad var finaste linne och siden och stickat tyg — — och du var övermåttan skön och blev en drottning. Och ditt rykte gick ut ibland hednafolken för din skönhets skull, ty den var fullkomlig genom min prydnad, vilken jag hade satt på dig, säger Herren, Herren.» Märk: först säger Herren, huru *han själv* hade gjort

allting, hon intet; för det andra, att hon ock vart »övermåttan skön»; och för det tredje, att all hennes dejlighet och fågning bestod i sådan prydnad, »som han hade satt på henne». Här är hela hemligheten och orsaken, varför han kan så innerligen älska de troende och förena sig med dem, nämligen att han »själv gjort allt», själv renat och brytt dem, själv lidit vad de bort lida, själv gjort vad de bort göra, samt skänkt dem allt detta på *det sätt*, som *han själv föreskrivit*. Nu kunna vi ju vara förvissade, att det, som han själv gjort, måste behaga honom; var och en plågar ju älska vad han själv gjort. Så är det då uppenbart, att var och en, som tror och blir döpt, oaktat han i sig själv är full med synd och jämmer, likväl för Guds ögon är icke blott ren och syndfri, utan ock helig och härlig, täck och behaglig, på det närmaste förenad med Gud, av Gud innerligen älskad —allt endast »genom sådan prydnad, som han har satt på oss».

Vad säger vårt förnuft härom? O, huru det rumorar i oss mot sådana saker! Det hånlar, föraktar och bespottar och ropar tusende: nej, omöjligt, omöjligt, dårskap, dårskap! Det ser på oss och säger: Var är eder beprisade renhet och skönhet? Jag har aldrig sett den. Tvärt om ser jag otaliga synder och uselheter hos eder och hör städse klagan och jämmer ibland eder. Huru kan Gud älska den, som icke själv verkligen är ren? Vad är en tillräknad rättfärdighet annat än dröm och inbillning? o. s. v.

Men du må väl le, du arma, fallna, förblindade skapade varelse, tillika med dina kloka helgon, som föra din talan! Du må väl le, du, åt din Skapares största under och allra heligaste ord. Ty om dig står likväl skrivet, att du »icke fattar det, som tillhör Guds Ande, att det är dig en dårskap, ty du kan icke begripa det»; om dig sjunga vi högljutt: »Vårt förnuft förblindat är.» Det är sant: förnuftet ser aldrig, det som vi hava i Kristus, känner det icke heller; däremot ser och känner det någorlunda, vad vi hava i oss själva, vår synd och uselhet. Och då kan icke annat vara *möjligt*, än att stark motsägelse skulle uppstå mot nådens hemligheter. Det är då sant, vad Pretorius säger: »De kristna, som börjat verkligen tro, hava därför största möda att värja sig för denna stolta fiendes anfall, måste ofta studsas och säga: Men jag känner likväl synden ännu, hon rör sig dagligen i mig, och oaktat allt mitt motstånd, frambyter hon likväl stundom såsom frukten av ett träd; huru kan jag då giva mig tillfreds, likasom jag vore utan synd?»

»Svar: Kära själ! Samma synder, som du ännu känner hos dig och som stundom bryta ut hos dig, har dopet borttagit, så att de icke kunna tillräknas dig, om du icke självviljande lämnar dem inrymme hos dig; fastän du ännu angripes av syndabegär och har *verkliga* synder, skola de likväl aldrig tillräknas dig; vill du hava målade och inbillade synder, så måste du ock hava en målade Frälsare och en inbillad, men icke verklig döpelse. Jag vet icke av några andra synder, än dem jag, tyvärr! dagligen känner hos mig och drages med; har du andra, det må du själv veta. Och just dessa synder, som jag mot min vilja och med förtret måste släpas med intill min grav, äro i mitt dop utplånade. Detta böra vi tro, så framt vi icke till dopets bespottelse vilja på god papistiska säga, att vår arvsynd är fördränkt och borttagen i dopet, men verksynderna hava vi ännu i behåll, och dem måste vi själva utplåna med vår bot och bättring, havande Kristi blod och dopet intet att beställa därmed» Ett sådant dop, som icke annorlunda renade oss, vore sannerligen av föga värde, till föga nytta» Ty varifrån skulle jag väl sedan få ett bättre och kostligare bad att rena mig uti, om dopet, som är blandat med Kristi blod, icke skulle förmå så mycket.» Så långt Pretorius.

Ville vi till slut hava ett bibelord, varuti allt, som här är sagt om dopets härliga skatter, är i korta, starka och förklarande ordalag innefattat, så hava vi ett sådant i Gal. 3: 27. »Ty 1, så många som haven blivit döpta till Kristus, haven iklätt eder Kristus.» Hjälps, Gud, att vi en gång måtte märka denna omständighet! — »1 haven iklätt eder Kristus!» Se, det är hela hemligheten av vår obegripliga renhet och välbehaglighet för Guds ögon. Vi äro *iklädda Kristus*. Vi »stå icke» mer inför Guds ögon i våra egna personer, utan i hans Sons *Kristi* person; likasom Kristus på försoningsdagen stod inför sin Fader, icke i sin egen person, med sitt eget anseende, utan i *våra* personer, såsom den ende syndaren för alla syndare, bärande på sig hela världens synder; då var han *iklädd världen*. Nu bliva vi i dopet iklädda Kristus och betraktas inför Gud, icke efter vad vi själva äro, utan efter vad Kristus är; vi stå inför Gud i *Kristi* kläder, i *Kristi* person, i *Kristi* rättfärdighet och anseende. Detta heter här vara »iklädd Kristus».

Allt, som Kristus för oss var, *gjorde* och *hade*, har i dopet blivit överflyttat på oss, skänkt åt oss; ty Kristus hade efter sitt nådefulla behag genom sina ord om dopet uti detta nedlagt, med detta sammanbundit hela saligheten, som han förvärvade oss, varav kommer, att så många, som bliva döpta till Kristus, bliva på en gång iklädda allt detta, som hör till att *varda frälst*, nämligen *hela Kristus* och *all hans förtjänst*. Så att vad Kristus var och är för oss, det är så alldeles *vårt*, som om vi själva i våra *egna* personer vore detsamma; och vad Kristus gjort i vårt ställe, är så alldeles *vårt*, som om vi själva gjort detsamma; ty vi äro *iklädda Kristus*» Men

vad är nu *Kristus*? Först är Kristus idel renhet och rättfärdighet, därför äro ock vi idel renhet och rättfärdighet. *I oss själva*? Nej, *i honom allena*; »ty den, som icke visste av synd, har han för oss gjort till synd, på det att vi skulle varda Guds rättfärdighet i honom» (2 Kor. 5: 21). Vidare: Kristus är täck och skön, så att Fadern i honom har allt sitt behag (Ps. 16: 3)» Kristus är Guds Son och rikets arvinge; därför äro vi Guds barn, arvingar och Kristi medarvingar (Rom» 8: 17).

Nu förstå vi, huru det gick till att de skröpliga lärjungarna voro *aldeles rena*; nu förstå vi, vad det språket betyder: »Så är nu ingen fördömelse för dem, som äro i Kristus Jesus» »iklädda Kristus»), d. ä. oaktat de ännu i sitt kött och på sina fötter, i vandrigen, hava mycket orent och skröpligt, kan likväl intet därav »tillräknas dem till fördömelse»; ty just därför äro de *iklädda Kristus*, att de icke mer skola skådas och dömas efter vad de *själva* äro, utan efter vad *Kristus* är» Nu förstå vi, varför det hos profeten var förutsagt: »Och detta skall vara hans namn, därmed man skall kalla honom: *Herren vår rättfärdighet*» (Jer. 23: 6).

Den som rätt och väl förstår denna hemlighet, han kan i sanning sägas veta något, han är kommen tämligen långt ut ur djävulens våld och har lagt en trygg grund till en rätt gudomlig frid i sitt hjärta; men den, som icke förstår eller vill förstå denna hemlighet, han har ingen rätt insikt i evangelium och kan varken råda sig själv eller andra, kan icke heller, utan denna hemlighet, någonsin i sin livstid komma till någon frid, icke heller till någon sann helgelse, än mindre hjälpa andra därtill. Därför är det denna frälsningens kunskap, som en kristen så nödvändigt behöver. Då kunde han äntligen en gång få ett varmt och kristligt sinne både mot sin Gud och sina medmänniskor, samt en välgrundad och hälsosam frid i sitt hjärta.

Ty när detta kommer in i en människas hjärta, att hon icke mer står i sina egna orena kläder för Gud, utan är *iklädd Kristus* och är i honom aldeles ren, täck och behaglig för Guds ögon, att hennes synder, som så jämmerligt plåga henne, aldrig skola tillräknas henne m. m.; o, då blir hon en ny människa, då vämjens hon vid allt sitt eget, vid både sin fromhet och sin ofromhet; då blir Kristus, *Kristus*, endast *Kristus* hennes allt i alla, både hennes rättfärdighet och hennes helgelse, ja, hennes livs, hennes tankars medelpunkt; då älskar hon honom och hans heliga vägar; då tager hon med nöje farväl av sin förra värld, sitt förra väsende i synd och fåfänga; då vill hon gärna följa sin Herre och tjäna honom *i evig rättfärdighet, oskuld och salighet*; *då har hon även för denna saken sitt hopp i honom allena, förtroligt bedjande: Tag du, min Jesus kär, hela mitt hjärta, rensa mig du, döda du mitt kött! Och se, detta är det, som både verkas uti oss och förebildas genom dopet — vilket aposteln därför kallar ett bad till ny födelse och en förnyelse av den helige Ände (Tit. 3: 5). Därom vilja vi slutligen ännu tala några ord,*

Till att förstå dopets betydelse och verk uti oss tjänar det att veta, att i kyrkans första tider döpelsen förrättades på det sättet, att människan nedsänktes hel och hållen i vattnet. Med detta människans nedsänkande och upplyftande betecknas, att »den gamla människan hos oss skall genom daglig ånger och bättring förkvävas och dödas med alla synder och onda lustar, och en ny människa åter dagligen framkomma och uppstå, vilken i rättfärdighet och helighet evinnerligen för Gud leva skall». Så blev också Kristus, när han bar världens synder, korsfäst, dödad och begravnen, men uppstod igen, befriad, rättfärdigad från synden, med en förklarad lekamen, för att aldrig mer bära synden och dö. Allt detta sker andligen hos var och en, som tror och blir döpt; såsom Paulus utförligt framställt detta i Rom. 6, sägande: »Veten I icke, att alla vi, som hava blivit döpta till Kristus Jesus, vi hava blivit döpta till hans död? Så hava vi då blivit begravna med honom genom dopet till döden, på det att, såsom Kristus vart uppväckt från de döda genom Faderns härlighet, så skola ock vi vandra i ett nytt leverne. Ty om vi hava blivit införlivade med honom till en lika död, så skola vi ock bliva det genom en lika uppståndelse; vetande, att vår gamla människa har blivit korsfäst med honom, på det att syndens kropp må varda om intet, att vi icke mer skola tjäna synden. — Ty hans död var en död från synden en gång för alla; men hans liv är ett liv för Gud, Så hållen ock I före, att I är döda från synden, men leven för Gud i Kristus Jesus, vår Herre.»

Detta är ett ängsligt, ja, förskräckligt kapitel för den, som icke blivit något mer dödad från sitt gamla *jag* och mer helt insvept sig i Kristus, utan ännu tänker på, att vi skola göra detta själva — för att icke tala om dem, som icke hava någon Andens förstling, utan äro köttsliga även till sinnet, vilket då är en *fiendskap emot Gud och hans lag* (Rom. 8). Vi skola därför aldrig glömma, vad som redan till en del är sagt om grunden och begynnelsen till detta den gamla människans dödande och den nyas uppkomst, nämligen att vi först måste vara *i samvetet dödade ifrån lagen* och frigjorda, glada och saliga i Kristus, hava i honom både vår rättfärdighet och vår helgelse. Se, detta är begynnelsen. Förut, då man väl är väckt, men icke troende och frigjord, är allt fåfängt, ängsligt, tungt, trögt, svårt, omöjligt; man är en ängslig träl; såsom Paulus visar, att vi icke kunna »bära frukt åt

Gud», icke kunna »tjäna i Andens nya väsende», förr än vi först äro »lösgjorda från lagen, döda från den, i vilken vi hölls fångna» (Rom. 7: 4-6). Men se, när jag kan i tron säga med Paulus: »*Jag har genom lagen dött bort från lagen, för att leva för Gud*» — jag har försökt göra lagen tillfyllest för att varda rättfärdig, men kommit på skam, jag blev mer och mer fördömd, rådlös, maktlös, hjälplös, förlägen, »jag vart död»; men allt, som jag sökte, fann jag i en annan, i Kristus; i honom är jag rättfärdig, ren, salig; han är min *rättfärdighet*. Och ännu mer: jag tänkte sedan, att det vore min sak att helga mig, försökte göra mycket därtill; jag skulle tro, jag skulle bedja, jag skulle strida, och gjorde allt detta till min egen omsorg, mitt eget arbete; men även detta slog mig fel. Jag förmådde intet, kunde icke tro, icke bedja, ja, jag var »icke ens skicklig att tänka något», mer än det min Herre för var stund verkade i mig,

Då märkte jag, att även min helgelse var Herrens fria nåd och gåva, och jag blev till intet, »jag vart död»; »och jag lever icke mera jag, utan Kristus lever i mig; och det jag nu lever i köttet, det lever jag i tron på Guds Son, som har älskat mig och utgivit sig själv för mig» (Rom, 7: 10; Gal. 2: 20). Se, när Kristus på detta sätt blivit både min rättfärdighet och min helgelse, och jag i allt beror var stund av honom, då och först då blir det sanning i min helgelse och min gamla människas dödande; då bliva icke blott hennes utbrott hämmade, utan då dödas det inre, dödas själva hjärtat och livet i den gamla människan, nämligen den djupa, oändliga självskheten, inbillningen, egenkärleken.

Med den gamla människan menas allt det onda, som är oss medfött av naturen, såsom arv av Adam. Det första och väsentligaste, som hör därtill, är den nyssnämnda *självskheten*, egenkärleken och inbillningen om sig själv; ty därtill inlade ormen särskilda frön, då han sade till våra första föräldrar: *I bliven såsom Gud* (1 Mos. 3: 5). Från denna källa flyter i alla naturens krafter en gruvlig syndafloed, vilken sedan visar sig i sinnelag, begärelser, tankar, ord och gärningar, såsom högmod, gudsförgätenhet, säkerhet? otro, kallsinnighet, olydnad, självsvåld, lättja, vällust, orenlighet, högfärd, vrede, otålighet, vrängsinthet, hat, avund, girighet, falskhet, lögn, förtal m. fl. synder och odygder. Så ser den gamla människan ut. Den nya människan åter, som skall uppkomma och tillväxa i oss, är det nya väsende, som genom tron av den helige Ande födes i hjärtat — är egentligen en *delaktighet av Guds natur* - och visar sig hos oss i ett nytt barnaförhållande till Gud, barnaförtröstan, kärlek, mildhet, ödmjukhet, gudsfuktan och rädsla för synden, kärlek till Guds lag, till helighet och rättfärdighet, till försakelse, till renlevnad, till saktmod, tålmod, uppriktighet m. m., vilket vi i synnerhet kunna skåda i all dess fullkomlighet uti Kristus, som var »Guds väsendes avbild». Vad nu denna nya människa i oss angår, är väl barnet litet, då det nyss är fött, men likväl heligt och Gud behagligt; likasom Kristus, då han låg i krubban, också var liten och oansenlig, men var dock Guds Son, avlad av den helige Ande, dyr och älsklig för Gud, änglar och människor.

Och såsom detta heliga barn, mitt i ett syndigt Nasaret, fostrades och tillväxte i visdom, ålder och nåd för Gud och människor, ja, omsider under många strider, lidanden och försökelse skred till sitt livs mål; så skall ock den nya människan i oss, Kristus uti oss, mitt i omgivningen av gamla Adams kvarlevor, av världens och onda andars anfäktningar fostras och tillväxa i nåden, till dess Kristus varder mer och mer *ensam* verkande och rådande uti oss, mer och mer vårt allt i alla — under det den gamla människan, fästad vid korset, dagligen lider, mer och mer avmattas, förkväves och dödas.

Huru sker nu detta? — Aposteln säger: »Såsom I nu haven mottagit Herren Kristus Jesus, så vandra i honom» (Kol. 2:6). Märk det lilla ordet »så» — *såsom I mottagit Kristus, så vandra i honom*. På samma sätt som det tillgick vid *mottagandet*, vid begynnelsen, vid livets uppkomst, så skall det tillgå i *vandringen*, i fortsättningen, i livets tillväxt. Detsamma, som första gången blev den gamla människans död och den nyas uppkomst, detsamma skall allt framgent bliva den gamlas död, den nyas tillväxt, — Hela detta kapitel, där dessa ord stå, går därpå ut, att de trogna, som en gång mottagit Jesus Kristus, aldrig skola låta förvilla sig att tro, att det fordras något särskilt företag för att varda helig; utan de borde veta, att samme Kristus och samma tro, varigenom de blivit rättfärdiga och benådade, även verkat och verkar helgelse — de borde blott enfaldigt förbliva och tilltaga i den påbegynta tron och, såsom v. 19 lyder, »hålla sig till huvudet, varifrån hela kroppen, understödd och sammanhållen av lederna och senorna, tillväxer med den tillväxt, Gud giver». Det är i sådan mening, som aposteln i v. 12, 13 erinrar koloserna, att -de ju redan genom dopet och tron blivit nya och levande människor i Kristus, såsom var och en vidare kan läsa i kapitlet, — Summan härav är den: alltsammans beror på *förblivandet i Kristus* — vilken har blivit för oss från Gud både till *rättfärdighet* och till *helgelse* (1 Kor. 1: 30).

Så sade ock Kristus i Joh. 15: 4: »Förbliven i mig och jag i eder. Såsom grenen icke kan bära frukt av sig själv, med mindre han förbliver i vinträdet, så icke heller I, med mindre I förbliven i mig.» Genom förblivandet i honom hava vi först allt liv, all lust, all kraft; för det andra all behövlig skötsel, tillsyn och tuktan, såsom han i

v, 2 säger: »Var och en gren, som bär frukt» (som sannfärdeligen är i mig, levande och fruktbarande), »den rensar vingårdsmannen» — ty denna goda gren är dock icke helt ren, den behöver alltid rensas — »att den må bära mera frukt». Men till ett sant och verkligt *förblivande* i Kristus fordras alltid detsamma, som till mottagandet, nämligen att likasom vi i den första bättringen *genom lagen komma på, skam* med allt vad vi företogo till att göra oss rättfärdiga, vi också i den dagliga bättringen *oupphörligt förödmjukas*, så snart vi vilja något vara, varda och anse oss — aldrig få tröst och förnöjelse i oss själva, i vår helgelse, eller i något, som är *inom* oss, utan endast i *Lammet, som, blivit dödat*» På detta sätt blir själva hjärtat i den gamla människan, den djupa *själviskheten*, beständigt dödat. Men att vi icke måtte bli *liggande i* vår uselhet, i trældom och vanmakt, utan den nya människan, »Andens sinne, som är liv och frid», också dagligen måtte uppkomma och uppstå, näras och styrkas, så är i synnerhet nödigt, att vi ock beständigt genom evangelium bli tröstade och upprättade i samvetet, frigjorda från lagen, glada och saliga i vår Herre Kristus.

Detta är huvudsaken i den dagliga döpelsen eller förnyelsen. Och på detta sätt blir det *sanning* i vår helgelse, blir där en *född* helgelse, icke en *gjord* — en levande helgelse av Anden, icke en död och ytlig. Däremot om tron, barnaförtröstan i Kristus utdör, så vaka, bed, strid och döda köttet, så mycket du vill, det hjälper icke, det är allt förgäves, du är och förblir en träl, så länge du är utan tro. Men somnar samvetet, syndakänslan, ja, då tro och verka, så mycket du vill, din gamla människa mår icke illa därav — icke ens satan skall vilja anfakta din tro — din andlighet skall bli lik eremiternas, munkarnas och nunnornas, vilka, under det de spåkte sin yttre människa, invärtes njöto av självbehag och ljuva inbillningar och växte i högmod och egenkärlek, så att, i stället för Andens ödmjuka, milda väsende, frodades hos dem själviskhetens bittra rot och stingande törnen — och Kristi allra största, evigt prisvärda verk, hans blodiga försoning, sattes i bakgrunden, blev för själva *hjärtat* en mindre ange- lägen sak; man skulle blott tidtals med. munnen bevisa dem skyldig vördnad.

Sedan det först nu är rätt med själva grunden och det inre livet, sedan gäller det *hela människan*, att köttet dödas och Anden regerar i *alla* förhållanden. Hela den gamla människan är i dopet dömd till döden» *Vi hava blivit döpta till hans död*. När någon blir en kristen, måste han strax taga avsked av sitt förra väsende och leverne. »Kristus har dött för alla, på det att de, som leva, icke mera må leva för sig själva, utan för honom, som för dem har dött och uppstått» (2 Kor. 5: 15). Att få leva för Kristi räkning och avdö sig själv, därtill får man ock hjärtligen lust, när man fått nåd och frid med Gud, såsom redan blivit visat. Om någon bekänner tron, men icke har fått den villiga anden härtill, icke vill vara korsfäst med Kristus, utan vill, jämte sin tro, hava fribet att leva, som han tycker, icke vill hörsamma någon ordets förmaning, utan vara ostraffad och tygellös i sitt naturliga väsende — han bedrager sig själv med en falsk inbillningstro» »De, som tillhöra Kristus, hava korsfäst sitt kött tillika med lustarna och begärelserna» (Gal. 5: 24).

Vi vilja här giva spädare nådebarn några enfaldiga exempel på, *huru* och när detta köttets dödande bör övas: när du om morgonen vaknar, vad är billigare, än att du med innerlig glädje begynner tacka och tillbedja ditt livs Gud, din himmelske Fader, för allt vad han givit dig för både kropp och själ — i synnerhet att han givit sin Son och ordet och sakramenten, att du är ett Guds barn, iklädd Kristus, ren och täck i Guds ögon/ Tacka då och bed! Känner du härtill tröghet, se, det är köttet, det får icke råda, utan dödas. Se här dopets övning! Du bör sedan under hela dagen vara varm för din Gud, rädas att göra honom något emot, rädas för synden mer än för döden; är du kall och säker, det är köttet, det skall dödas. Du har ock någon jordisk kallelse, denna bör du sköta med flit och omsorg; är du därtill trög, lättjefull, det är köttet, det måste dödas. Är du husfader eller husmoder, så bör du regera i ditt hus med omsorg och nit, men med mildhet och saktmod; är du antingen försumlig och vårdslös, eller ock otålig och vred, det är köttet, det måste dödas. Är du barn eller tjänare, så du bör göra, vad dig befallas, med kärlek, vördnad, mildhet, flit och trohet; reser sig otålighet, missnöje, det är köttet, det skall dödas. Blir du av någon förolämpad, beljugen, och du vill bli vred, hatfull; det är köttet. Uppstiga orener, eller avund, eller högfärd, eller självbehag — allt är det köttet, det får icke råda, det skall dödas» Se här dopets övning.

På detta sätt vet du av Guds egna bud, vad *den rätta heligheten* är, och behöver icke i ovissa gissningar och egna inbillningar fara efter en helighet, om vilken du icke rätt vet, vari den består. Här får du ock så mycket att göra, att du icke skall bli särdeles nöjd med dig, nämligen om du rätt och allvarligt ser på Guds heliga vilja och ser på ditt *inre*, ser på Guds lags *andliga* krav. Därigenom förblir du i alla dina livsdagar uti ett ständigt beroende av din Guds trofasthet och hjälp. Och se, detta är just vägen, detta är helgelsekonsten, att *för var dag såsom ett barn bero av Gud*, för var dag hålla sig väl med sin Gud genom hans Son, ideligen med ordet om Kristus underhålla tron, barnaförtroendet, glädjen och lusten och kraften, och så, med denna villiga ande, giva akt på Guds heliga vilja och på Kristi sköna förebild m. m» Detta går väl icke så jämnt och vackert, som det nu

uttalas; men det går, såsom Herren giver det, utdelande åt var och en trons mått. Detta var likväl vad aposteln höll viktigt, nämligen »hålla sig till huvudet, varifrån hela kroppen får kraft — och tillväxer med den tillväxt, som Gud giver» (Kol. 2: 19). Märk —*tillväxt, som Gud giver*.

Och vare detta för denna gången nog om det dyra dopet. Gud hjälpe oss att mer och mer förstå dess tröst, att vi i all svaghet, skröplighet och nöd lära att säga: Jag är ju icke döpt till mig själv, utan till Kristus; jag skall likväl aldrig bestå i min egen rättfärdighet, utan i Kristi; jag är ju »iklädd Kristus». Bort sorg, bort misströstan! Kristus har icke syndat! — samt genom sådan tröst åter hämta mod, lust och kraft att leva med honom och dö med honom. Amen.

- C-O Rosenius (1848)

© [www.pietisten](http://www.pietisten.com)

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från [pietisten.com](http://www.pietisten.com).